

Üç Etkileşim Türünde Çevrimiçi Öz Düzenleme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üç Etkileşim Türünde Çevrimiçi Öz Düzenleme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32015>

Özet

Üç Etkileşim Türünde Çevrimiçi Öz Düzenleme Ölçeği, bireylerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında sergiledikleri öz düzenleme davranışlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarılma aracıdır. Bu ölçek, özellikle uzaktan eğitim bağlamında kritik öneme sahip olan üç temel etkileşim türünü (Öğrenci-Öğretmen, Öğrenci-Öğrenci ve Öğrenci-Çerik) temel alarak yapılandırılmıştır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu, 2019 yılında gerçekleştirilmiş olup, geçerlik ve güvenilirlik çalmaları ile psikometrik özelliklerinin güçlü olduğu gösterilmiştir.

Ölçek, toplamda 30 maddeden oluşmakta ve üç alt boyutta çevrimiçi öğrenmede öz düzenleme stratejilerinin ne kadar etkili kullanıldığını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Elde edilen yüksek güvenilirlik katsayıları ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygun, sağlam bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çevrimiçi Öz Düzenleme, Çevrimiçi Öğrenme, Uzaktan Eğitim, Öz Düzenleme Stratejileri, Öğrenci Etkileşimi, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Recep Çakar, Mehmet Kara, Veli Kukul

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini ne derece etkin bir şekilde düzenleyebildiklerini saptamaktır. Ölçek, özellikle Michael G. Moore'un uzaktan eğitim teorisinde vurguladığı kritik üç etkileşim alanında (Öğrenci-Öğretmen, Öğrenci-Öğrenci ve Öğrenci-Çerik) öğrencilerin sergilediği öz düzenleme stratejilerini ayrıntılı olarak analiz etmeyi hedefler.

Ölçek, eğitim araştırmacılarına ve uygulayıcılara, çevrimiçi derslerin tasarımı ve uygulanmasıyla ilgili olarak öğrencilerin hangi etkileşim alanlarında daha fazla desteğe ihtiyaç duyduklarını belirlemede somut veriler sunmaktadır. Bu sayede, çevrimiçi eğitimde başarıyı arttırmaya yönelik hedeflenen müdahaleler geliştirilebilir.

Yapı

Ölçek, bilişsel ve üstbilişsel stratejileri içeren psikolojik bir yapı olan öz düzenleme kavramını ölçmektedir. Ancak bu ölçüm, geleneksel öğrenme ortamlarından farklı olarak, çevrimiçi etkileşim bağlamına özgülenmiştir. Ölçeğin yapısal modeli, çevrimiçi öğrenme deneyimini tanımlayan üç

ana etkileşim türüne odaklanmaktadır:

Öğrenci ve Öğretmen Arasındaki Etkileşimde Öz Düzenleme: Öğretim elemanı ile iletişim kurma, geri bildirim isteme ve yardım arama becerilerini kapsar.

Öğrenci ve Öğrenci Arasındaki Etkileşimde Öz Düzenleme: Akranlarla işbirliği yapma, tartışmalara katılma ve sosyal öğrenme süreçlerini düzenleme becerilerini içerir.

Öğrenci ve İçerik Arasındaki Etkileşimde Öz Düzenleme: Öğrenme materyalini planlama, organize etme, özetleme ve anlama stratejilerini kullanma becerilerini kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin faktör yapısının uygunluğu, ileri düzey istatistiksel bir yöntem olan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. Bu analiz, ölçeğin teorik olarak öngörülen üç faktörlü yapısının Türk örnekleminde de geçerli olduğunu göstermiştir.

Modelin uygunluğuna ilişkin elde edilen analiz sonuçları, yapısal geçerlik açısından oldukça kabul edilebilir düzeydedir. Bu sonuçlar şunlardır: Ki-kare serbestlik derecesi oranı (χ^2/df) 2.79 olarak bulunmuştur (3.0 veya altı kabul edilebilir sınırlar içindedir); Kök Ortalama Hata Yaklaşımı (RMSEA) değeri .07 olarak hesaplanmıştır (iyi uyum için .08 altı beklenir); Normlu Olmayan Uyum İndeksi (NNFI) değeri .92; Standartlaştırılmamış Kök Ortalama Kalıntı (SRMR) değeri .05 (mükemmel uyum); Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) değeri .92 ve Parsimonik Normlu Uyum İndeksi (PNFI) değeri .81 olarak elde edilmiştir. Bu göstergeler, ölçeğin üç faktörlü yapısının veriyi iyi temsil ettiğini doğrulamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığı, güvenirlilik analizlerinin temel göstergesi olan Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığına sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Tüm ölçek için Cronbach Alfa güvenirlilik katsayısı .98 gibi oldukça yüksek bir değerde hesaplanmıştır. Alt boyutların güvenirlilik katsayıları ise sırasıyla .96 (Öğrenci-Öğretmen Etkileşimi), .96 (Öğrenci-Öğrenci Etkileşimi) ve .95 (Öğrenci-İçerik Etkileşimi) olarak belirlenmiştir. Bu katsayılar, ölçeğin hem bütününde hem de alt boyutlarında tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, orijinal yapıyı doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Analizler, ölçeğin 30 madde ve üç ayrı faktörden oluşan yapısının Türk örnekleminde de geçerli olduğunu kanıtlamıştır. Bu üç faktör, çevrimiçi öğrenme

ortamlarında gerçekleşen temel etkileşim türlerini temsil etmektedir.

Elde edilen uyum indeksleri (özellikle CFI ve NNFI değerlerinin .90'ın üzerinde olması), önerilen modelin veri ile mükemmel bir uyum sergilediğini göstermektedir. Bu da ölçeğin yapısal geçerliliğinin güçlü bir kanıtıdır ve çevrimiçi bağlamda öz düzenleme davranışlarının bu üç boyutta incelenmesinin teorik dayanağını desteklemektedir.

Araç

Test Türü:

Uyarlama (Adaptasyon) Ölçeği

Format:

30 maddeden oluşan öz bildirim türünde ölçek.

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Yükseköğretim Düzeyinde Çevrimiçi Öğrenim Gören Öğrenciler

Yaş Grubu:

Yetişkin Öğrenciler (Genellikle 18+)

Popülasyon Detayları:

Çevrimiçi veya karma öğrenme ortamlarında aktif olarak ders alan üniversite öğrencileri.

Test Metodolojisi:

Öz bildirim ölçeği olarak, katılımcılardan çevrimiçi öğrenme deneyimlerine ilişkin maddeleri derecelendirmeleri istenmektedir. Derecelendirme formatı kaynakta belirtilmemiş olsa da, genellikle Likert tipi bir ölçek kullanıldığını varsayılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz Düzenleme, Uzaktan Eğitim, Yapısal Etitlik Modellemesi, Geçerlik, Güvenirlik, Öğrenci Başarıları, Eğitim Teknolojisi, Doğrulayıcı Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları:

Veri Kaynağında Mevcut Değildir.

Bağı Kurulu E-posta Adresleri:

recepcaKir@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi:

Veri Kaynağında Mevcut Değildir.

Şinler & Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar Recep Çakır ile iletişime geçilmesi önerilmektedir. Sorumlu yazarın e-posta adresi: recepcaKir@gmail.com.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [uc-etkilesim-turunde-cevrimici-oz-duzenleme-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/344444444)

Referanslar

Çakır, R., Kara, M. ve Kukul, V. (2019). Üç Etkileşim Türünde Çevrimiçi Öz Düzenleme Ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 9(2), 332-348. Doi:10.17943/etku.499407

Makalenin tam metnine erişim için Dergipark bağlantısı: dergipark.org.tr

Üç Etkileşim Türünde Çevrimiçi Öz Düzenleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 30 madde üç faktörlü yapıdadır.

Öğrenci ve Öğretmen Arasındaki Etkileşimde Öz Düzenleme (12m): Gerekliğinde öğretim elemanına sorular sorarım.

Öğrenci ve Öğrenci Arasındaki Etkileşimde Öz Düzenleme (21m): Çevrimiçi derslerde diğer öğrencilerle düzenli olarak etkileşim kurarım.

Öğrenci ve içerik arasındaki etkileşimde Öz Düzenleme (1m): Bir ödev başlamadan önce, işimi planlarım.

ARABPSYCHOLOGY.COM